

BOSHLANG'ICH TA'LIMDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH

Adilova Mavluda Axmatullayevna

Toshkent viloyati Chirchiq shahar 8 - umumiy o'rta ta'lim maktabi boshlang'ich ta'lim o'qituvchisi

Achilova Zulfiya Xayratovna

Toshkent viloyati Chirchiq shahar 8 - umumiy o'rta ta'lim maktabi boshlang'ich ta'lim o'qituvchisi

Tuganova Lola Israilovna

Toshkent viloyati Chirchiq shahar 8 - umumiy o'rta ta'lim maktabi boshlang'ich ta'lim o'qituvchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7567926>

Annotatsiya. Maqolada maktabdagi ta'lim jarayonida elektron taqdimot-darsda slaydlardan ko'rgazmali material sifatida foydalanish to'g'risida ma'lumotlar keltirilgan. Boshlang'ich ta'lim tizimida yangi pedagogik texnologiyalar, shu jumladan, axborot texnologiyalari yordamida bilim olishni rivojlantirishi haqida qisqacha yoritilgan.

Kalit so'zlar: ta'lim jarayoni, axborot kommunikasion texnologiyalari, multimedia, elektron darslik, elektron taqdimot.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В НАЧАЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ

Аннотация. В статье содержится информация об использовании слайдов в качестве наглядного материала в электронной презентации-уроке в ходе учебного процесса в школе. Кратко освещено развитие обучения с помощью новых педагогических технологий, в том числе информационных технологий, в системе начального образования.

Ключевые слова: учебный процесс, информационно - коммуникационные технологии, мультимедиа, электронный учебник, электронная презентация.

USE OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN PRIMARY EDUCATION

Abstract. The article contains information about the use of slides as visual material in the electronic presentation-lesson during the educational process at school. The development of learning with the help of new pedagogical technologies, including information technologies, in the primary education system is briefly covered.

Key words: educational process, information and communication technologies, multimedia, electronic textbook, electronic presentation.

Boshlang'ich sinfda ta'lim va tarbiya samaradorligiga erishishda, birinchi navbatda, o'quvchilarning zamonaviy axborot texnologiyalarini o'zlashtirishga tayyorgarligi va keyinchalik mustaqil ta'lim olishlarida ular yordamida qo'lga kiritgan axborotlardan foydalanishga qodirligi nazarda tutiladi. Bu maqsadlarni amalga oshirishda boshlang'ich sinf o'qituvchilari kichik maktab yoshidagi o'quvchilarni bilim berish amaliyotida turli xil maqsadli chora - tadbirlarni ishlab chiqishi, birinchi

navbatda o'quv - tarbiyaviy jarayonda axborot - kommunikasiya texnologiyalaridan foydalanishi juda muhimdir.

Boshlang'ich ta'lim jarayonida multimedialardan foydalanish o'qituvchiga:

- darsni zamonaviy tarzda modellashtirish;
- bilimlarini chuqurlashtirish uchun qo'shimcha ma'lumot va axborotlarga ega bo'lish;
- nazariy va mustaqil ishlashni tayyorlash imkonini beradi.

Boshlang'ich ta'lim jarayonida multimedialardan foydalanish o'quvchilarga:

- fanga qiziqish uyg'otish, o'z bilimlarini nazorat qilish va mustahkamlash;
- ensiklopedik ko'rinishdagi axborotlarni tezkor olish;
- mavzuni o'rganishda o'zi uchun qulay bo'lgan tezlik va o'zlashtirish darajasini tanlash;
- zamonaviy axborot - kommunikatsion texnologiyalarga jalb qilish, uni egallash va unga doimiy ishlashga bo'lgan ehtiyojni shakllantirish imkoniyatlarini beradi.

Ayniqsa, 1 - 4 - sinf o'quvchilari ko'rgazmali - obrazli tasavvurga muhtoj bo'ladi. Shuning uchun ta'lim berishda imkon boricha ko'proq sifatli illyustrativ materiallardan foydalanish maqsadga muvofiq. Ularga yangi bilim berish jarayonida nafaqat ko'z orqali ko'rish mumkin bo'lgan, balki eshitish, hissiyot, tasavvur qilishga yordam beradigan vositalardan keng foydalanish lozim.

O'quv ma'lumotini qabul qilishda o'quvchilarning qanchalik ko'p his - tuyg'ulari qatnashsa, shunchalik o'zlashtirishi tezlashadi. Bu imkoniyatni multimediali ko'rgazmali ta'lim amalga oshiradi.

Multimediali darslar quyidagi didaktik masalalarni hal qilishga yordam beradi:

- fan bo'yicha asosiy bilimlarni o'zlashtirish;
- o'zlashtirilgan bilimlar izchilligini ta'minlash;
- o'z - o'zini nazorat ko'nikmasini shakllantirish;
- bilim olishga bo'lgan ehtiyojini rivojlantirish;
- o'quvchilarni o'quv materialini ustida mustaqil ish olib borishlarida o'quv - metodik yordam ko'rsatish.

O'quv topshiriqlarini multimediali vositalar yordamida o'quvchilarga taqdim etish bir qadar qulayliklar tug'diradi. Chunki multimediali vositalar o'quvchilarning mustaqil faoliyat ko'rsatishlarini ta'minlashga xizmat qiladi. Har bir o'quvchini o'qituvchi hamda sinfdoshlari bilan muloqotga kirishish, hamkorlik qilishga undaydi.

Ilmiy tadqiqotlarda shu narsa ta'kidlanmoqdaki, axborot kommunikasiya texnologiyalari o'quvchilarning nazariy, ijodiy va refleksiya tafakkuri rivojlanishiga katta ta'sir ko'rsatadi. O'quvchining xotirasida u yoki bu hodisa, jarayonning obrazli tarzda saqlanishi o'quv materialini boyitib, uning o'zlashtirilishiga yaqindan yordam beradi.

Axborot - kommunikasiya texnologiyalarining ta'lim jarayoniga joriy etilishidan asosiy maqsad - aynan zamonaviy axborot muhiti uchun xarakterli bo'lgan o'quv faoliyatlari yangi turlarining paydo bo'lishidir. Boshlang'ich sinflarda o'quvchilarning faolligini oshirish, mustaqil fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish, idrok va tasavvur qilish faolligini saqlab qolish va o'quvchini bilim olish maqsadida ta'lim jarayoniga kirib borishi uchun yetarli va kerakli sharoit yaratish, uning salomatligini va emosional xususiyatlarini mustahkamlash muhim. Boshlang'ich ta'limda o'quvchilarning barcha xususiyatlarini shakllantirishda axborot - kommunikatsion texnologiyalarining o'z o'rnini bor.

Axborot - kommunikatsion texnologiyalaridan foydalanish va ular yordamida o'quvchilarni har tomonlama bilimini oshirish, jamiyat uchun yetuk insonlar qilib tarbiyalash eng dolzarb mavzulardan biri bo'lib kelmoqda. Buning uchun har bir sohani o'rganish, izlanish va tajriba orttirish, turli usul va yangi zamoanviy texnologiyalardan foydalanish kerak bo'ladi. Shuning uchun ham maktabgacha ta'lim muassasalaridan tortib oily ta'lim tizimigacha yoshlarga bilim berish, tarbiyalash, ularning ijtimoiy, huquqiy savodxonligi va madaniyatini shakllantirishda yangi axborot - kommunikatsion texnologiyalaridan foydalanish maqsadga muvofiqdir.

Multimedia - bu obyekt va jarayonlarni an'anaviy matn shaklida emas, balki fotorasm, video, chizma, animatsiya, ovoz yordamida namoyish qilishdir.

Boshlang'ich sinflarda fanlarni multimedia texnologiyalari asosida o'qitish katta samara beradi. Buning uchun esa mashg'ulotlarning har bir mavzusi bo'yicha dars ishlanmalari yaratilishi lozim. Ana shu ishlanma asosida barcha mavzularga oid axborot texnologiyalari vositalari yordamida bayon etilishi lozim bo'lgan nazariy va amaliy materiallarning elektron taqdimoti shakli tayyorlanadi. Dars ishlanmalariga taqdimot slaydlar tayyorlanib, videoprojektorlar orqali o'quvchilarga tushuntirilsa maqsadga muvofiq bo'ladi. Multimediali taqdimot nafaqat matnli va ko'rgazmali balki ovozli, animatsiyali bo'lishi o'quvchilar tomonidan mavzuni mukammal o'zlashtirishda katta ahamiyatga ega bo'ladi.

Axborot - kommunikatsiya texnologiyalarining ta'lim jarayoniga joriy etilishidan asosiy maqsad - aynan zamonaviy axborot muhiti uchun xarakterli bo'lgan o'quv faoliyatlarining yangi turlarini yaratishdir.

Xulosa qilib shuni aytish joyizki, ta'lim-tarbiya jarayonini tubdan isloh qilishdan ko'zlangan bosh maqsadimiz - barkamol insonni shakllantirish orqali o'z kelajagimizni ta'minlashdan iboratdir. Boshlang'ich sinflarni o'qitishda axborot - kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish o'quvchilarni kerakli axborotni tanlashni, uni saqlab qolish va taqdimotlar tuzish yoki turli xildagi loyihalarni ishlab chiqish va bajarishda keying ishlarida foydalanishni bilib oladilar. Boshlang'ich sinfdanoq o'quvchilar faqat daftardagina emas, balki bevosita kompyuterda ham topshiriqlarni bajara oladilar. O'quvchilar kompyuter bilan ishlashda birinchi ko'nikmalarni oladilar, o'zlarining nazariy bilimlarini doimiy chuqurlashtirib va amaliy ko'nikmalarini takomillashtirib boradilar.

Darhaqiqat, kelajagimiz egalari bo'lmish yosh avlodni tarbiyalash, biz o'qituvchilardan ma'suliyat talab qiladi. Ayniqsa, kelajak avlodda mustaqil fikrlash, mantiqiy fikr yuritish kabi ko'nikmalarni hosil qilish bugungi kun o'qituvchisining asosiy vazifasidir.

REFERENCES

1. Azizho'jayev N. O'qituvchi tayyorlashning pedagogic texnologiyasi. Toshkent. TDPU. 2000
2. M.Allamova. Boshlang'ich ta'lim o'quv fanlarining nazaryasi va o'qitish metodikasi bo'yicha ma'ruza matnlari va amaliy mashg'ulotlar majmuasi.
3. Internet ma'lumotlar. WWW. "Ziyonet".uz tarmog'idagi ma'lumotlar.